

**Školení trenérů 3. třídy
Trenérská práce**

Typické pozice s obětí střelce na h7 (h2)

(úroveň hráčů: 1400 – 1700)

Jan Zima
v Turnově 16.8.2025

Úvod: Oběti jsou pro hráče atraktivní téma a oběť střelce na h7 patří k těm klasickým. Tyto oběti mohou rozhodovat partie, správně zahraná oběť na h7 vede většinou k úplně vyhrané pozici, naopak špatně zahraná (a spočítaná) oběť může vést k prohrané pozici. Znáť pozice s touto typovou obětí je dobré také za "bránící" stranu, aby obránce byl schopen dopředu vědět, kdy oběť potenciálně hrozí a mohl jí zabránit, nebo se na ni dobře připravit. Znáť motivy uvedené v této práci je rozhodně jedna ze znalostí, která zvyšuje celkovou šachovou sílu hráče a může mu v klasické partii ušetřit spoustu času a stresu při rozhodování.

Podmínky pro úspěšnou oběť na h7:

- 1) Je potřeba mít střelce na diagonále b1-h7
- 2) Standartně následuje Jf3-g5 s dalším Dh5
- 3) Bývá pěšec na e5, aby bral pole f6 pro kontrolu - nechceme, aby se tam dostal černý jezdec (často se oběť vyskytuje ve francouzské pěšcové struktuře s pěšci e5-d4 proti e6-d5)
- 4) Bělopolný střelec (nebo dáma) černého se nesmí dostat na diagonálu b1-h7, tím by kryly matový postup spojený s Dh7

pozice č.1

Po tahu **1. Sxh7+** může černý oběť odmítnout tahem **1...Kh8**, tím však nejen ztrácí pěšce, ale jeho kryt je citelně oslabený, zde by následovalo **2.Jg5** (nejdůležitější) s hrozbou Dh5 a po **2...g6** **3.h4!**

(vyhrávají i jiné tahy) a bílý vyhraje díky silnému útoku na černého krále.

Obecně odmítnutí oběti na h7 vede téměř vždy k prohrané pozici.

Po **1...Kxh7 2.Jg5+** má černý 4 možné ústupy, rozebereme všechny z nich:

1) **2...Kh8** (nejhorší), následuje (dobré se svěřenců zeptat) **3.Dh5+ Kg8 4.Dh7 mat**

2) **2...Kh6** také prohrává okamžitě pro **3.Jxf7 +** (dvojšach) a ztrátu dámy na d8

nejhouževnatější odpovědi černého tedy jsou Kg8 a Kg6

3) na **2...Kg8** je třeba spočítat následující postup: **3.Dh5**, hrozí Dh7 mat, proto **3...Ve8**, ale to stejně nepomůže: přijde důležitý přípravný tah **4.Dxf7+** (ne **4.Dh7+**, kde by černý král unikl) **Kh8 5.Dh5+ Kg8** a bez pěšce na f7 jde následný postup do matu **6.Dh7+ Kf8 7.Dh8+ Ke7 a 8.Dxg7 mat**

Takto často končí ústup černého na g8, samozřejmě záleží na konkrétní pozici.

4) **2...Kg6**, poslední možnost, obecně na Kg6 má bílý 3 potenciální pokračování, která mohou vést k vyhranému postavení - Dd3+, Dg4 a h4. Vždy by měl vybrat to z nich, které je nejsilnější.

V naší konkrétní pozici lze vybrat téměř libovolně z těchto možností, nejsilnější je **3.h4** s hrozbou h5+ a odtažným šachem na černou dámu, kdyby se tomu černý bránil např. tahem **3...De8**, tak po **4.h5+ Kh6** přijde smrtící **5.Dd3** (hrozí Dh7 mat a zároveň Jf7 mat), obě hrozby nelze pokrýt např. **5...g6 6.Jxf7+ Kg7 (nebo i Kh7) 7.Dg6 mat**

Vidíme tedy, že i po Kg6 je při přesně vedeném útoku pozice bílého vyhraná.

pozice č.2

O něco méně typická pozice, jelikož bílý jezdec je na h3, zde je však kombinace ještě jednodušší než v pozici č.1, jelikož je zde méně větví variant, po **1.Sxh7+ Kxh7** (po Kh8 vede Dh5 v brzkému matu) **2.Dh5+ Kg8 3.Jg5** s hrozbou matu na h7, což lze krýt pouze tahem **Jf6**, ale po **4.gxf6** se černý může jedině vzdát.

pozice č.3

V této pozici se střelcem na e7 je **1.Sxh7+??** oběť bez další možnosti útoku, jelikož po **1...Kxh7 2.Jg5+** je jednoduše ubráněno **Sxg5** a bílý nemá další zdroje na útok. Proto **1.h4** je tah, který připravuje oběť na h7. Pokud černý zahraje nějaký "logický" tah jako například **1...c5**, poté už je oběť **2.Sxh7+** nejen možná, ale správná a vede k rozhodující převaze, po **Kxh7 3.Jg5+**, pokud by přišlo **Kg8**, tak opět typové **4.Dh5** a kvůli střelci na e7 není jiná možnost obrany než **Sxg5** (což je pouze přechod do varianty **3...Sxg5**), avšak po **5.hxg5** díky otevřenému sloupci h je partie rozhodnutá,

černý nemá rozumnou obranu proti Dh8 mat (jakýkoliv tah f pěšcem je vyvrácen postupem g6). Také po jiných ústupech krále (např. **3... Kg6**) přijde ztráta dámy, nebo brzký mat.

Pokud by černý ve výchozí pozici zahrál **1...f6**, může bílý vyhrát díky "talovsky" vedenému útoku, který zahájí výpadem **2.Jg5!**, po **fxg5** přijde **3.Sxh7+** a brzký mat je nevyhnutelný, **Kxh7 4.fxg5+ Kg8 5.Vh8+!** a po **Kxh8** přijde klasické **6.Dh5+** s dalším g6 a matem v několika tazích. Ostatní větve dané varianty lze nechat dořešit svěřence.

Oběť na h7 (respektive na h2) lze vidět brzy v několika variantách různých zahájení, např. ve sloním gambitu v tomto pořadí tahů: **1. e4 e5 2.Jf3 d5 3.exd5 Sd6 4.Jc3 Jf6 5.Sc4 0-0 6.0-0** přijde **e4** a po **7. Jd4?** (správné bylo **7.Jg5**) přijde výše zmíněný typ oběti **Sxh2+** (pozice č. 4) a černý získá rozhodující výhodu.

Méně tradiční pozice s motivem oběti na h7

pozice č. 5

Také v této pozici lze také využít motiv oběti střelce na h7 k zisku rozhodující převahy, zde využíváme také přetížení černé dámy, která nedokáže pokrýt střelce na e5 i bod f7, následuje **1.Sxh7+ Kxh7 2.Dh5+ Kg8 a 3.Sxe5**, pokud přijde **Dxe5**, tak nejsilnější je **4.Dxf7+ Kh8** (nebo Kh7 se stejným výsledkem) a po **5.Vf5!** černý ztratí dámu, nebo dostane mat.

pozice č. 6

Konkrétně v této pozici to nevypadá, že by oběť na h7 šla realizovat, jelikož pole g5 už obsadil bílý pěšec (proto nelze hned po oběti následovat v Jg5+ atd.), avšak pěšce prostě obětujeme, abychom pole g5 uvolnili pro jezdce, proto následuje: **1.Sxh7+ Kxh7 2.g6+! fxc6** (i po nepřijetí druhé oběti je postavení černého krále v troskách) **3.Jg5+ Kg8 4.Df3** a černý se bude muset smířit se ztrátou materiálu (nejspíš dámy), pokud chce zabránit matu, např. **Va7 5.Dh3**, nebo **Se7 5.Df7+** s dalším **Je6**.

Samozřejmě jsou také postavení, kde oběť na h7 nefunguje:

pozice č. 7

Zde konkrétně vede oběť střelce na h7 k prohranému postavení, jelikož černý se ubrání skokem jezdce na klíčové pole f6:

1.Sxh7+?? Kxh7 2.Jg5+ Kg8 3.Dh5 Jf6! a černému zbyla lehká figura za pěšce navíc.

pozice č.8

Podobně v postavení č. 8, zde se černý ubrání díky rychlému obsazení diagonály b1-h7: **1.Sxh7+?? Kxh7 2.Jg5+ Kg8 3.Dh5 Sf5!** a černému opět zbyde materiální převaha, za kterou bílý nemá kompenzaci.

Závěr: Umět rozlišit pozice, kde oběť na h7 vychází od těch, kde nevyhází, je důležitý prvek v šachové partii. Znalost motivů uvedených v této práci šachistovi ulehčí rozhodování. Samozřejmě každá pozice je unikátní a správným propočtem je vždy třeba ji správně vyhodnotit a zkontrolovat, zda je možné danou oběť provést. V této práci uvádím pozice, kde je oběť na h7 buď správná, nebo nikoliv. V praxi (hlavně silnějších hráčů) lze narazit také na pozice, kde vede k nejasnému postavení, tato postavení jsem zde neuváděl, aby byly příklady dostatečně jasné.

Zdroje:

1) <https://lichess.org/practice/intermediate-tactics/greek-gift/s5pLU7Of/uCkLsFs1>

2) <https://www.youtube.com/>, především:
<https://www.youtube.com/watch?v=qbCdJgBX8M4>

3) vlastní znalosti a praxe